

KOMPLEKSE TALL

KARL K. BRUSTAD

1. DEFINISJONER OG NOTASJON

Definisjon 1. Et **kompleks tall** er et objekt på formen

$$x + iy$$

der x og y er reelle tall og kalles henholdsvis **realdelen** og **imaginærdelen** til det komplekse tallet. Symbolet i kalles **den imaginære enhet**.

To komplekse tall, $x + iy$ og $u + iv$ er **like** hvis og bare hvis de har samme realdel og imaginærdel. Altså

$$x + iy = u + iv \quad \iff \quad x = u \text{ og } y = v.$$

Definisjon 2 (Algebra med komplekse tall). La $a + ib$ og $c + id$ være to komplekse tall.

- **Summen** av de to komplekse tallene er et komplekstall gitt ved

$$(a + ib) + (c + id) = (a + c) + i(b + d).$$

- **Produktet** av de to komplekse tallene er et komplekstall gitt ved

$$(a + ib)(c + id) = (ac - bd) + i(ad + bc).$$

Vi kan la én bokstav representere et komplekstall, som f.eks. $z = x + iy$.

Teorem 1. La $z = x + iy$ og $w = u + iv$ være to komplekse tall. Da er

- (1) $z + w = w + z$
- (2) $zw = wz$
- (3) $(0 + i0) + z = z$
- (4) $(1 + i0)z = z$

Bevis. (1)

$$\begin{aligned} z + w &= (x + iy) + (u + iv) \\ &= (x + u) + i(y + v) \\ &= (u + x) + i(v + y) \\ &= (u + iv) + (x + iy) \\ &= w + z. \end{aligned}$$

(2)

$$\begin{aligned} zw &= (x + iy)(u + iv) \\ &= (xu - yv) + i(xv + yu) \\ &= (ux - vy) + i(uy + vx) \\ &= (u + iv)(x + iy) \\ &= wz. \end{aligned}$$

(3)

$$\begin{aligned}
 (0 + i0) + z &= (0 + i0) + (x + iy) \\
 &= (0 + x) + i(0 + y) \\
 &= x + iy \\
 &= z.
 \end{aligned}$$

(4)

$$\begin{aligned}
 (1 + i0)z &= (1 + i0)(x + iy) \\
 &= (1x - 0y) + i(1y + 0x) \\
 &= x + iy \\
 &= z.
 \end{aligned}$$

□

Notasjon 1. Hvis imaginærdelen til et kompleks tall er 0, skriver vi a istedet for $a + i0$. Spesielt skriver vi 0 istedet for $0 + i0$.

Hvis realdelen til et kompleks tall er 0, skriver vi ib istedet for $0 + ib$. Spesielt skriver vi i istedet for $0 + i1$. Teorem 1, del (3) og (4) sier altså at $0 + z = z$ og at $1z = z$.

For et kompleks tall z , mener vi med $-z$ det komplekse tallet $-1z$ og med $w - z$ mener vi det komplekse tallet $w + -z$.

Teorem 2. For alle komplekse tall z , w og v , er

- (1) $z + (w + v) = (z + w) + v$
- (2) $z(wv) = (zw)v$
- (3) $z(w + v) = zw + zv$
- (4) $0z = 0$.

Bevis. ...

□

Merk at

$$\begin{aligned}
 i^2 = ii &= (0 + i1)(0 + i1) \\
 &= (0 \cdot 0 - 1 \cdot 1) + i(0 \cdot 1 + 1 \cdot 0) \\
 &= -1
 \end{aligned}$$

og det er ikke nødvendig å huske definisjonen av produktet av to komplekse tall fordi pga. teorem 1 og 2 er

$$\begin{aligned}
 (a + ib)(c + id) &= (a + ib)c + (a + ib)id \\
 &= ac + ibc + iad + i^2bd \\
 &= ac - bd + i(ad + bc).
 \end{aligned}$$

Hvis vi lar \mathbb{C} betegne mengden av alle komplekse tall, kan mengden av alle reelle tall, \mathbb{R} , ses på som en delmengde av \mathbb{C} . Nemlig den delmengden av de komplekse tallene med imaginærdel lik null.

Av denne grunn kan adjektivene *kompleks* og *reell* ofte sløyfes og vi kaller et element $z \in \mathbb{C}$ rett og slett for et *tall*.

Det er altså ikke nødvendig å bruke parenteser rundt realdelen for å skille mellom addisjon av reelle og komplekse tall ettersom alle algebraiske operasjoner kan sees på som operasjoner på komplekse tall.

2. DET KOMPLEKSE PLAN

Hvert kompleks tall $z = x + iy$ kan åpenbart tilordnes nøyaktig ett punkt (x, y) i planet \mathbb{R}^2 ettersom to punkter i planet er like hvis og bare hvis begge koordinatene er like.

F.eks. vil tallet $1 = 1 + 0i$ tilsvare punktet $(1, 0)^T$ og tallet $i = 0 + 1i$ vil tilsvare punktet $(0, 1)^T$ og hvis $z = x + iy$ og $w = u + iv$ så vil tallet $z + w = x + u + i(y + v)$ tilsvare punktet

$$\begin{pmatrix} x + u \\ y + v \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} + \begin{pmatrix} u \\ v \end{pmatrix}$$

og vi ser at **addisjon av komplekse tall tilsvare vektoraddisjon i planet.**

Vi skal nå se at **produktet** av to tall kan tilordnes et punkt i planet som også har en enkel geometrisk beskrivelse. La $(x, y)^T \in \mathbb{R}^2$ være et punkt i planet. Da er

$$\begin{aligned} x &= r \cos \theta \\ y &= r \sin \theta \end{aligned}$$

der $r = \sqrt{x^2 + y^2}$ er avstanden fra origo til $(x, y)^T$ (ev. lengden av vektoren), og der θ er vinkelen mellom den positive x -aksen og linjen fra origo til $(x, y)^T$. Vi sier at (r, θ) er **polarkoordinater** til punktet $(x, y)^T$.

La $(u, v)^T \in \mathbb{R}^2$ også være et punkt i planet og anta at dette punktet har polarkoordinater (s, ϕ) . De to punktene tilsvare to komplekse tall

$$z = x + iy = r \cos \theta + ir \sin \theta = r(\cos \theta + i \sin \theta)$$

og

$$w = u + iv = s(\cos \phi + i \sin \phi).$$

Nå er

$$\begin{aligned} zw &= r(\cos \theta + i \sin \theta)s(\cos \phi + i \sin \phi) \\ &= rs(\cos \theta \cos \phi - \sin \theta \sin \phi + i(\sin \theta \cos \phi + \cos \theta \sin \phi)) \\ &= rs(\cos(\theta + \phi) + i \sin(\theta + \phi)) \end{aligned}$$

der vi i den tredje likheten har brukt en velkjent trigonometrisk identitet. Altså tilsvare tallet zw , vektoren i planet med polarkoordinater $(rs, \theta + \phi)$. Dvs. den vektoren i planet som har en **lengde lik produktet av lengdene** til $(x, y)^T$ og $(u, v)^T$ og **vinkel lik summen av vinklene** til $(x, y)^T$ og $(u, v)^T$.

Pga. dette en-til-en-forholdet mellom \mathbb{C} og \mathbb{R}^2 , er det ikke alltid nødvendig å presisere om vi snakker om et kompleks tall eller et punkt i planet.

3. KOMPLEKSE FUNKSJONER

Med en **kompleks funksjon** $f : \mathcal{D} \rightarrow \mathbb{C}$, der $\mathcal{D} \subseteq \mathbb{C}$, mener vi en regel f som tilordner for hvert tall $z \in \mathcal{D}$ et unikt tall $f(z) \in \mathbb{C}$.

F.eks vil funksjonen f gitt ved $f(z) = 2z$ doble lengden til z , men bevare retningen, mens funksjonen g gitt ved $g(z) = iz$ vil bevare lengden, men rotere z 90° mot klokken.

3.1. Noen viktige funksjoner. Den **konjugerte**, \bar{z} , av et tall $z = x + iy \in \mathbb{C}$ er speilingen av z om x -aksen. Dvs.

$$\bar{z} = x - iy.$$

Modulusen eller **normen**, $|z|$, til et tall $z = x + iy \in \mathbb{C}$ er lengden av den tilsvarene vektoren. Dvs.

$$|z| = \sqrt{x^2 + y^2}.$$

Merk at $|z|^2 = z\bar{z}$ (regn ut!) og det kan også vises at $|zw| = |z||w|$.

Argumentet, $\text{Arg } z$, til et tall $z = x + iy \in \mathbb{C}$ er den unike vinkelen $\theta \in (-\pi, \pi]$ slik at

$$\begin{aligned}x &= r \cos \theta \\y &= r \sin \theta\end{aligned}$$

der $r = |z|$. Altså er $(|z|, \text{Arg } z)$ polarkoordinater til z .

Med $\arg z$ (argumentet med liten 'a') mener vi **mengden** av alle vinkler θ slik at $z = r(\cos \theta + i \sin \theta)$. Dvs.

$$\arg z = \{\text{Arg } z + 2k\pi \mid k \in \mathbb{Z}\}.$$

Merk at det ikke alltid er sant at $\text{Arg}(zw) = \text{Arg } z + \text{Arg } w$. F.eks. er

$$0 = \text{Arg } 1 = \text{Arg}((-1)(-1)) \neq \text{Arg}(-1) + \text{Arg}(-1) = 2\pi.$$

Derimot, har vi alltid at

$$\arg(zw) = \arg z + \arg w := \{\text{Arg } z + \text{Arg } w + 2k\pi \mid k \in \mathbb{Z}\}.$$

Likhetene over er likheter mellom mengder der den andre likheten definerer hva som menes med summen av de to mengdene $\arg z$ og $\arg w$. Selv om $\arg z$ er en mengde, er det ofte vanlig å missbruke notasjonen en tanke og regne med $\arg z$ som om det var et tall. Dette er mulig fordi alle operasjoner mellom tall har sin naturlige tilhørende definisjon av operasjoner mellom mengder, akkurat som summen av $\arg z$ og $\arg w$ er definert over.

Kvadratrotten, \sqrt{z} til et tall $z = x + iy \in \mathbb{C}$ er det unike tallet w slik at

$$w^2 = z \quad \text{og} \quad \text{Arg } w \in (-\pi/2, \pi/2].$$

Gitt et kompleks tall z med polarkoordinater (r, θ) , $\theta \in (-\pi, \pi]$, finnes det – lik som i det reelle tilfellet – to tall w og $-w$ slik at $w^2 = z = (-w)^2$, men bare et av dem vil ha et argument i intervallet $(-\pi/2, \pi/2]$.

For hvis $w = \sqrt{z}$, vil w vil ha polarkoordinater $(\sqrt{r}, \theta/2)$, mens $-w$ vil ha polarkoordinater $(\sqrt{r}, \theta/2 \pm \pi)$.

Merk at med denne definisjonen av kvadratrot, er

$$\sqrt{-1} = i$$

fordi $\text{Arg } i = \pi/2 \in (-\pi/2, \pi/2]$, mens $\text{Arg}(-i) = -\pi/2$.

3.2. Den komplekse eksponensialfunksjonen. Det er ikke åpenbart hvordan man kan definere et uttrykk som

$$a^z$$

der a er et reelt tall, mens z er kompleks. Hva vil det si å opphøye noe i et kompleks tall? For å besvare dette spørsmålet forsøker vi å definere den komplekse eksponensialfunksjonen e^z . Bare konklusjonen, og ikke utledningen, av det følgende er pensum:

For et reelt tall x , er

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{x}{n}\right)^n = e^x$$

og vi bruker denne identiteten som grunnlag for å definere e^z :

La $z = x + iy \in \mathbb{C}$ og for alle $n = 1, 2, 3, \dots$, la

$$c_n = \left(1 + \frac{z}{n}\right)^n.$$

Merk at for alle n er c_n et veldefinert kompleks tall. Vi definerer nå $e^z = \lim_{n \rightarrow \infty} c_n$ i betydningen

$$e^z = r(\cos \theta + i \sin \theta)$$

der $r = \lim_{n \rightarrow \infty} |c_n|$ og $\theta \in \lim_{n \rightarrow \infty} \arg c_n$.

Vi finner r :

$$\begin{aligned} |c_n| &= \left| \left(1 + \frac{x + iy}{n} \right)^n \right| \\ &= \left| \frac{n+x}{n} + i \frac{y}{n} \right|^n \\ &= \left(\sqrt{\left(\frac{n+x}{n} \right)^2 + \left(\frac{y}{n} \right)^2} \right)^n \\ &= \left(1 + \frac{2x}{n} + \frac{x^2 + y^2}{n^2} \right)^{n/2}. \end{aligned}$$

Det følger da at

$$\begin{aligned} \ln r &= \ln \left(\lim_{n \rightarrow \infty} |c_n| \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \ln |c_n| \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{2} \ln \left(1 + \frac{2x}{n} + \frac{x^2 + y^2}{n^2} \right) \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln \left(1 + \frac{2x}{n} + \frac{x^2 + y^2}{n^2} \right)}{2/n}, \quad \text{l'Hôp} \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{-2 \frac{x}{n^2} - 2 \frac{x^2 + y^2}{n^3}}{1 + \frac{2x}{n} + \frac{x^2 + y^2}{n^2}} \left(-\frac{1}{2/n^2} \right) \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x + \frac{x^2 + y^2}{n}}{1 + \frac{2x}{n} + \frac{x^2 + y^2}{n^2}} \\ &= x. \end{aligned}$$

Dvs. $r = e^x$.

For et kompleks tall $z = x + iy$ der $x = r \cos \theta \neq 0$ og $y = r \sin \theta$, er

$$\frac{y}{x} = \tan \theta.$$

Så hvis $\theta \in (-\pi/2, \pi/2)$, dvs $x > 0$, så er

$$\text{Arg } z = \theta = \arctan \left(\frac{y}{x} \right).$$

Nå er $c_n = \left(\frac{n+x}{n} + i \frac{y}{n} \right)^n$, og for store nok n , er $\frac{n+x}{n} > 0$ og

$$\text{Arg} \left(\frac{n+x}{n} + i \frac{y}{n} \right) = \arctan \left(\frac{y/n}{(n+x)/n} \right) = \arctan \left(\frac{y}{n+x} \right).$$

Dermed er

$$\begin{aligned}
 \lim_{n \rightarrow \infty} \arg c_n &= \lim_{n \rightarrow \infty} \arg \left[\left(\frac{n+x}{n} + i \frac{y}{n} \right)^n \right] \\
 &= \lim_{n \rightarrow \infty} n \arg \left(\frac{n+x}{n} + i \frac{y}{n} \right) \\
 &\ni \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\arctan \left(\frac{y}{n+x} \right)}{1/n}, \quad \text{l'Hôp} \\
 &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{-\frac{y}{(n+1)^2}}{1 + \left(\frac{y}{n+1} \right)^2} \left(\frac{1}{-1/n^2} \right) \\
 &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{n^2}{(n+1)^2} y}{1 + \left(\frac{y}{n+1} \right)^2} \\
 &= y.
 \end{aligned}$$

Altså har vi følgende definisjon:

Definisjon 3. For alle komplekse tall $z = x + iy$ er den **komplekse eksponentialfunksjonen** e^z definert som

$$e^z = e^{x+iy} = e^x(\cos y + i \sin y).$$

4. KOMPLEKSE EGENVERDIER

Vi skal finne løsningene til systemet

$$(4.1) \quad \frac{d\mathbf{x}}{dt} = A\mathbf{x}$$

når egenverdiene til 2x2-matrisen A har komplekse egenverdier.

Egenverdiene til A er løsningene til ligningen

$$\begin{aligned}
 0 &= \det(A - \lambda I) \\
 &= \lambda^2 - \operatorname{tr} A \lambda + \det A
 \end{aligned}$$

og vi antar nå at $\Delta := \operatorname{tr}^2 A - 4 \det A < 0$, slik at

$$\begin{aligned}
 \lambda_1 &= \frac{\operatorname{tr} A}{2} + \frac{\sqrt{\Delta}}{2} = \frac{\operatorname{tr} A}{2} + i \frac{\sqrt{-\Delta}}{2} \\
 \lambda_2 &= \frac{\operatorname{tr} A}{2} - i \frac{\sqrt{-\Delta}}{2}.
 \end{aligned}$$

Vi ser at $\lambda_2 = \bar{\lambda}_1$, så vi lar

$$\lambda := \alpha + i\omega$$

der $\alpha = \frac{\operatorname{tr} A}{2}$ og $\omega = \frac{\sqrt{-\Delta}}{2}$.

Egenvektoren tilhørende λ er en løsning $\mathbf{w} \neq \mathbf{0}$ av ligningen

$$\mathbf{0} = (A - \lambda I)\mathbf{w}.$$

Denne egenvektoren er kompleks og kan skrives på formen

$$\mathbf{w} = \begin{pmatrix} u_1 + iv_1 \\ u_2 + iv_2 \end{pmatrix} = \mathbf{u} + i\mathbf{v}$$

der $\mathbf{u}, \mathbf{v} \in \mathbb{R}^2$.

Egenvektoren tilhørende egenverdien $\bar{\lambda}$ er $\bar{\mathbf{w}}$ fordi A har reelle elementer, så

$$A\bar{\mathbf{w}} = \overline{A\mathbf{w}} = \overline{\lambda\mathbf{w}} = \bar{\lambda}\bar{\mathbf{w}}.$$

Derivasjon av komplekse funksjoner er ikke pensum, men det viser seg at den komplekse vektorfunksjonen $\mathbf{x} : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{C}^2$ gitt ved

$$(4.2) \quad \mathbf{x}(t) = c_1 e^{\lambda t} \mathbf{w} + c_2 e^{\bar{\lambda} t} \bar{\mathbf{w}}$$

er en løsning av (4.1) for alle komplekse konstanter c_1 og c_2 . Funksjonen (4.2) er den **generelle komplekse løsningen** av (4.1).

Vi skal nå vise at hvis det er gitt en reell initsialbetingelse til systemet (4.1), så er c_1 og c_2 komplekskonjugerte av hverandre. Dvs hvis $\mathbf{x}(0) = \mathbf{x}_0 \in \mathbb{R}^2$, så er $c_2 = \bar{c}_1$:

La W være den komplekse 2x2-matrisen med egenvektorene som kolonner. Dvs

$$W = (\mathbf{w}, \bar{\mathbf{w}}).$$

Da er

$$\mathbf{x}_0 = \mathbf{x}(0) = c_1 e^{\lambda 0} \mathbf{w} + c_2 e^{\bar{\lambda} 0} \bar{\mathbf{w}} = c_1 \mathbf{w} + c_2 \bar{\mathbf{w}} = W \begin{pmatrix} c_1 \\ c_2 \end{pmatrix}.$$

Men ettersom $\mathbf{x}_0 \in \mathbb{R}^2$, er $\bar{\mathbf{x}}_0 = \mathbf{x}_0$, så vi har også at

$$\mathbf{x}_0 = \bar{\mathbf{x}}_0 = \overline{c_1 \mathbf{w} + c_2 \bar{\mathbf{w}}} = \bar{c}_2 \mathbf{w} + \bar{c}_1 \bar{\mathbf{w}} = W \begin{pmatrix} \bar{c}_2 \\ \bar{c}_1 \end{pmatrix}.$$

Dermed er

$$W \begin{pmatrix} c_1 \\ c_2 \end{pmatrix} = W \begin{pmatrix} \bar{c}_2 \\ \bar{c}_1 \end{pmatrix}$$

og på samme måte som i det reelle tilfellet, er W inverterbar fordi egenvektorene er forskjellige, så ved å multiplisere likheten over med W^{-1} fra venstre får vi at $(c_1, c_2)^T = (\bar{c}_2, \bar{c}_1)^T$, altså $c_2 = \bar{c}_1$.

Skriv

$$c := c_1 = a + ib, \quad a, b \in \mathbb{R}.$$

For reelle initsialverdier er altså løsningen reell fordi

$$\begin{aligned} \mathbf{x}(t) &= ce^{\lambda t} \mathbf{w} + \bar{c}e^{\bar{\lambda} t} \bar{\mathbf{w}} \\ &= e^{\alpha t} (ce^{i\omega t} \mathbf{w} + \bar{c}e^{-i\omega t} \bar{\mathbf{w}}) \\ &= e^{\alpha t} (ce^{i\omega t} \mathbf{w} + \overline{ce^{i\omega t} \mathbf{w}}) \\ &= 2e^{\alpha t} \Re(ce^{i\omega t} \mathbf{w}) \in \mathbb{R}^2, \quad \forall t \in \mathbb{R}. \end{aligned}$$

Vi har brukt at $e^{-i\omega t} = \overline{e^{i\omega t}}$ og identiteten $z + \bar{z} = 2\Re z$. For å finne løsningen uttrykt ved sin og cos beregner vi at

$$\begin{aligned} ce^{i\omega t} \mathbf{w} &= e^{i\omega t} (a + ib)(\mathbf{u} + i\mathbf{v}) \\ &= (\cos \omega t + i \sin \omega t)(a\mathbf{u} - b\mathbf{v} + i(a\mathbf{v} + b\mathbf{u})) \\ &= \cos \omega t(a\mathbf{u} - b\mathbf{v}) - \sin \omega t(a\mathbf{v} + b\mathbf{u}) + i(\dots) \end{aligned}$$

og den **generelle reelle løsningen** av (4.1) er da

$$(4.3) \quad \mathbf{x}(t) = 2e^{\alpha t} [\cos \omega t(a\mathbf{u} - b\mathbf{v}) - \sin \omega t(a\mathbf{v} + b\mathbf{u})]$$

der

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{\operatorname{tr} A}{2} \\ \omega &= \frac{\sqrt{4 \det A - (\operatorname{tr} A)^2}}{2} \\ \mathbf{u} + i\mathbf{v} &= \mathbf{w}, \quad \text{er en egenvektor til } \lambda = \alpha + i\omega \end{aligned}$$

og der a og b tilfredsstillter

$$\mathbf{x}_0 = W \begin{pmatrix} c \\ \bar{c} \end{pmatrix} = (\mathbf{u} + i\mathbf{v}, \mathbf{u} - i\mathbf{v}) \begin{pmatrix} a + ib \\ a - ib \end{pmatrix} = \cdots = 2(\mathbf{u}, \mathbf{v}) \begin{pmatrix} a \\ -b \end{pmatrix}.$$

5. EKSEMPEL

Vi ønsker å løse initsialverdioproblemet

$$\begin{aligned} \frac{dx}{dt} &= -x - y, & x(0) &= 1 \\ \frac{dy}{dt} &= 2x - 3y, & y(0) &= 1. \end{aligned}$$

Dette kan skrives på matriseform

$$(5.1) \quad \frac{d\mathbf{x}}{dt} = A\mathbf{x}, \quad \mathbf{x}(0) = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$$

der

$$A = \begin{pmatrix} -1 & -1 \\ 2 & -3 \end{pmatrix}.$$

Nå er $\text{tr } A = -4$ og $\det A = 5$, så $\alpha = -2$ og

$$\omega = \frac{1}{2}\sqrt{4\det A - \text{tr}^2 A} = \frac{1}{2}\sqrt{20 - 16} = 1.$$

Dermed kan vi umiddelbart si at likevektspunktet $(0,0)^T$ er en **stabil spiral**. Det gjenstår å finne egenvektoren til $\lambda = \alpha + i\omega$ og konstantene a og b .

$$\begin{aligned} \mathbf{0} &= (A - \lambda I)\mathbf{w} \\ &= \begin{pmatrix} -1 - \lambda & -1 \\ 2 & -3 - \lambda \end{pmatrix} \begin{pmatrix} w_1 \\ w_2 \end{pmatrix} \\ &= \begin{pmatrix} -1 - (-2 + i) & -1 \\ 2 & -3 - (-2 + i) \end{pmatrix} \begin{pmatrix} w_1 \\ w_2 \end{pmatrix} \\ &= \begin{pmatrix} 1 - i & -1 \\ 2 & -1 - i \end{pmatrix} \begin{pmatrix} w_1 \\ w_2 \end{pmatrix}. \end{aligned}$$

Vi vet at matrisen er singulær, så likheten over holder hvis og bare hvis

$$0 = (1 - i)w_1 - w_2.$$

Så hvis $w_1 = t$, må $w_2 = (1 - i)t$ og for alle t er $\begin{pmatrix} w_1 \\ w_2 \end{pmatrix} = t \begin{pmatrix} 1 \\ 1 - i \end{pmatrix}$ en løsning av ligningen. Altså er

$$\mathbf{w} = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 - i \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} + i \begin{pmatrix} 0 \\ -1 \end{pmatrix} =: \mathbf{u} + i\mathbf{v}$$

en egenvektor til A med tilhørende egenverdi λ .

Fra (4.3) ser vi at $\mathbf{x}(0) = 2(a\mathbf{u} - b\mathbf{v})$, så

$$\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} = \mathbf{x}(0) = 2(a\mathbf{u} - b\mathbf{v}) = 2a \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix} - 2b \begin{pmatrix} 0 \\ -1 \end{pmatrix}$$

hvilket gir $a = 1/2$ og $b = 0$. Innsatt i (4.3) blir dette

$$\begin{aligned}\mathbf{x}(t) &= 2e^{\alpha t} [\cos \omega t(a\mathbf{u} - b\mathbf{v}) - \sin \omega t(a\mathbf{v} + b\mathbf{u})] \\ &= 2e^{-2t} [\cos t\mathbf{u}/2 - \sin t\mathbf{v}/2] \\ &= e^{-2t} \begin{pmatrix} \cos t & 1 \\ 1 & -1 \end{pmatrix} \\ &= e^{-2t} \begin{pmatrix} \cos t \\ \cos t + \sin t \end{pmatrix}.\end{aligned}$$

Vi sjekker at denne funksjonen virkelig er en løsning av systemet (5.1): For det første oppfyller funksjonen initialbetingelsen fordi $\mathbf{x}(0) = (1, 1)^T$ og ved produktregelen er

$$\begin{aligned}\frac{d\mathbf{x}}{dt} &= -2e^{-2t} \begin{pmatrix} \cos t \\ \cos t + \sin t \end{pmatrix} + e^{-2t} \begin{pmatrix} -\sin t \\ -\sin t + \cos t \end{pmatrix} \\ &= e^{-2t} \begin{pmatrix} -2\cos t - \sin t \\ -\cos t - 3\sin t \end{pmatrix},\end{aligned}$$

som er det samme som

$$\begin{aligned}A\mathbf{x} &= \begin{pmatrix} -1 & -1 \\ 2 & -3 \end{pmatrix} e^{-2t} \begin{pmatrix} \cos t \\ \cos t + \sin t \end{pmatrix} \\ &= e^{-2t} \begin{pmatrix} -2\cos t - \sin t \\ -\cos t - 3\sin t \end{pmatrix}.\end{aligned}$$